

NOTA SOBRE LES CÈL·LULES ANOMENADES PARALUTEÍNQUES

per

P. NUBIOLA

P. DOMINGO

En una «Nota histològica respecte de les modificacions de l'ovari en l'embràs», escriu en ses conclusions el doctor Carles Pinto (1). «El cos groc de l'embràs, demés de presentar cèl·lules luteíniques molt més grosses que el de la menstruació, mostra en la seva perifèrie una hiperproducció de cèl·lules epitelioides procedents de la teca interna del fol·licle romput, hiperproducció que es manifesta en forma d'importants acúmul·s o cordons de cèl·lules que jo denominaré *paraluteíniques*. Aquestes piles paraluteíniques es transformen en part en veritables cèl·lules luteíniques; no se'n veu rastre després del tercer mes de l'embrac; no arribo a decidir si les cèl·lules epitelioides que no s'han transformat en cèl·lules luteíniques després del tercer mes desapareixen del tot o bé es transformen en cèl·lules usals conjuntives.»

Aquestes cèl·lules amb la mateixa denominació de paraluteíniques les trobem citades uns quants anys després per Emili Novak del John's Hopkins Hospital (2) de

(1) *Ann. de Obst. e Gin.*, any XXVII, n.º 5, Maig 1905.

(2) Tr. d. i resum de M. Romme en e's *Ann. de Gin. et d'Obst.*, XLII any, tom XII, Març-Abril 1917.

les quals diu «les cèl·lules de paraluteína trobades en moltíssims cossos grocs constitueixen una capa diferent de la capa de luteína que està per dintre i de la teca externa que està per fora, essent originades sense cap dubte per la teca interna» i afegeix «les cèl·lules de la teca semblen tan ben desenrotllades com les cèl·lules de luteína, encara que siguin diferents pel tipus. El contrast entre unes i altres és extraordinari».

D'aquest contrast pren peu per establir la suposició que poden tenir funció diferent unes i altres cèl·lules. Aquesta idea ha estat represa per autors de més enllà del Rin que parlen de cèl·lules lipamíniques i luti-hipofídiques, concedint-les-hi també funció diversa.

Marcel Delestre que ha estudiat atentament el cos groc de la vaca (1) no s'hi fixa, portat de la seva idea que totes les cèl·lules del cos groc procedeixen de la teca, en si hi ha diferències d'aspecte cel·lular i resumeix el seu treball en les paraules següents: «considerem la teca interna, en la vaca, com una veritable reserva de cèl·lules que adormides durant l'evolució del fol·licle de Graaf es desperten bruscament desseguida després de la dehiscència i creixen i es multipliquen per a formar les cèl·lules de luteína del cos groc».

La modificació de les cèl·lules de la teca, com deia un de nosaltres en una comunicació recent (2), s'estableix ja en quant a mesura i nombre abans de rompre's el fol·licle sense que, contràriament a allò que ha dit algun autor adquireixen aspecte luteínic. Això pot ocórrer en el cas que el fol·licle correspongui a un ovari de dona embarassada (fig. 1.ª), que demostra la modificació cel·lular de la granul·losa de la teca, vegèu també

(1) *Journ. de l'anat. et de la phys.* Maig-Juny 1910.

(2) *L'evolució del fol·licle de Graaf.* P. Nubiola, *Soc. de Biol.* 1917.

ço que esdevé en els vasos de quistes luteínics dependents de la degeneració molar de l'ou (fig. 2-3 i 4).

Hi ha un punt difícil d'aclarir i és si en el moment de la dehiscència del fol·licle cau la granul·losa o bé subsisteix adherida a la teca; podem presentar un cas de fol·licle romput (es tracta de conilla, animal d'ovulació provocada per el coit) sis hores després de la còpula i que no deixa veure rastre de cèl·lules de la granul·losa quedant la teca en contacte amb la sang que omplena la cavitat (fig. 5).

Als 6 dies de verificat el coit trobem en la conilla una capa gruixuda de cèl·lules que corresponen a la teca i tenen totes l'aspecte de les anomenades de paraluteína, representant una fase molt tendre també de l'evolució del cos groc (fig. 6).

En un ovari de verrea amb fol·licles que entenem romputs de dos dies es troba un cos groc incipient constituït tot ell per cèl·lules de les dites de paraluteína, cèl·lules enganxades en la teca de la qual broten en munió extraordinària (vegèu n.º 7).

Més tard s'estableix aquell diferent aspecte de què parla Novak per motiu de que les cèl·lules primerament crescudes han arribat a un major grau d'evolució i segurament estant en plena activitat secretora, i sobre d'elles van contínuament apareixent gromulls cel·lulars acabats de formar per la mateixa teca iguals a allò que aquelles foren en els primers moments.

Les preparacions que reproduïm, de un cos groc corresponent al segon mes de embraç humà, donen idea global d'aquesta asserció (fig. 8), lo mateix altre cos groc també de dòna en el segon mes d'embraç que demostra l'evolució des de la cèl·lula conjuntiva de la teca, a l'aspecte de cèl·lula pròpia del cos groc amb tots els atributs de les cèl·lules luteíniques passant per diferents graus que corresponen a allò que ha estat anomenat paraluteínic (fig. 9).

I això esdevé no sols des de la teca en direcció a la massa cel·lular luteínica sinó que també podem veure aquesta evolució cel·lular en la part cortical (fig. 10).

Segons com se faci la observació, si aquesta correspon a una fase d'activitat en la proliferació cel·lular o en la mateixa activitat secretòria del cos groc, o bé a un moment de descans del mateix podem veure diferències més o menys accentuades entre cèl·lules noves o velles, també pot dependre de segons quins camps histològics s'observin; d'això es demostració la fig. 11.

La 11 si no tenim en compte tot ço que acabem d'exposar podria servir per a sostenir la tesi de Pinta i diferenciar unes cèl·lules luteíniques i altres paraluteíniques, la fig. 9 ja citada posa ben de manifest l'evolució i trànzit cel·lular.

De tot quant hem fet aquí present es desprenen les afirmacions següents:

1.ª Les cèl·lules del cos groc procedint sigui de la granulosa, sigui en son major nombre de la teca, deuen *fins al present* ésser considerades com de filiació conjuntiva.

2.ª La teca que augmenta en nombre i grandària de sos elements cel·lulars a proporció de l'evolució del fol·licle, dóna lloc així que aquest s'ha romput a cèl·lules joves que tenen l'aspecte de les de paraluteína i constituiràn el cos groc.

3.ª Aquesta formació de cèl·lules noves per la teca té lloc — possiblement a tongades — mentres el cos groc conserva sa actuació.

Laboratori d'Obstetricia.

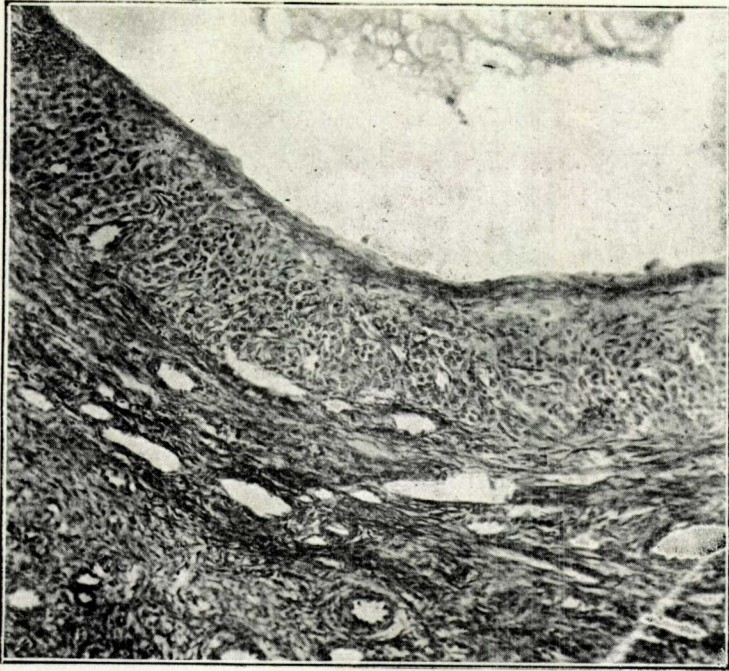

Fig. 1.ª — Fol·licul atrèsic existint embaraç

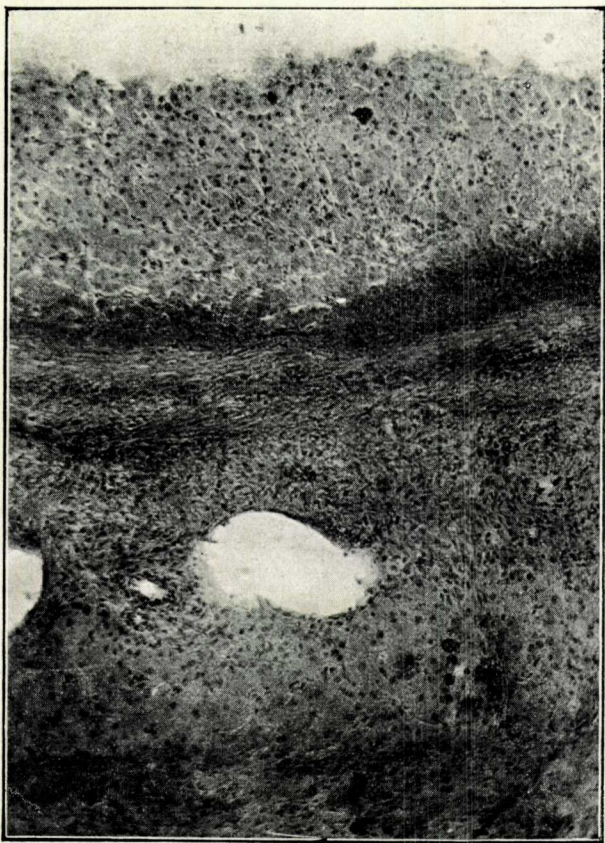

Fig. 2.ª — Quiste luteínico (cas de mola)

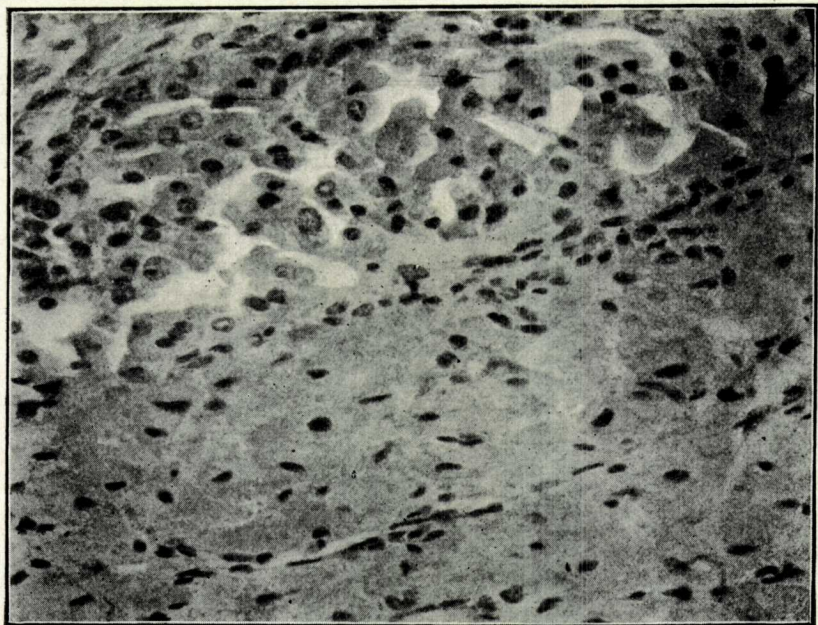

Fig. 3.ª — Ovari luteínic (cas de mola)

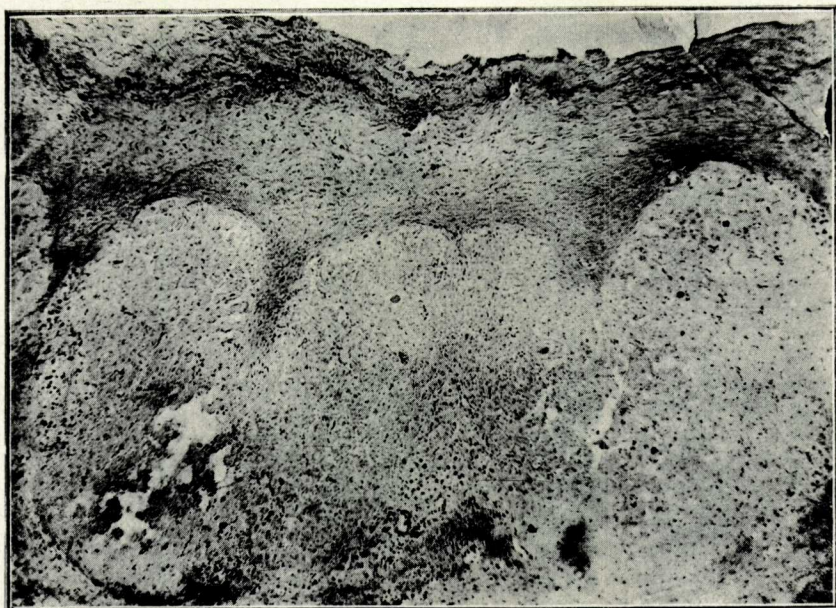

Fig. 4.ª — Còs groc gravídic humà (segon mes)

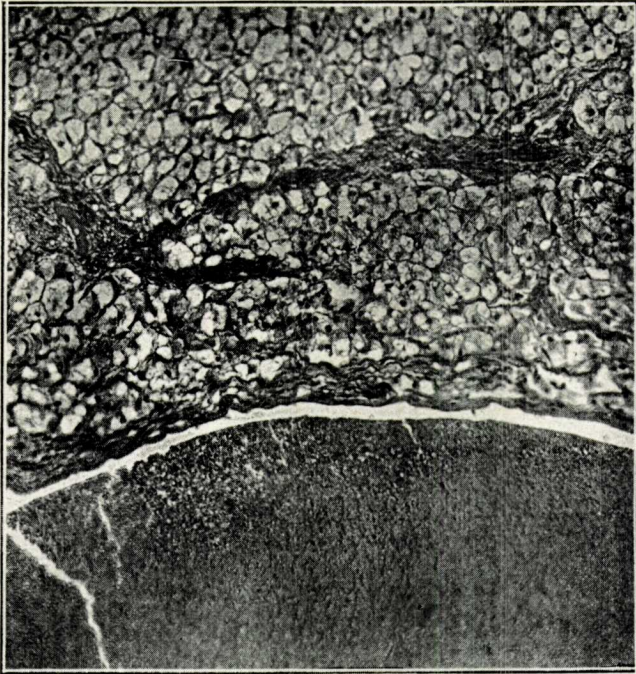

Fig. 5.ª — Fol·licul romput de conilla a les 6 hores després del coit

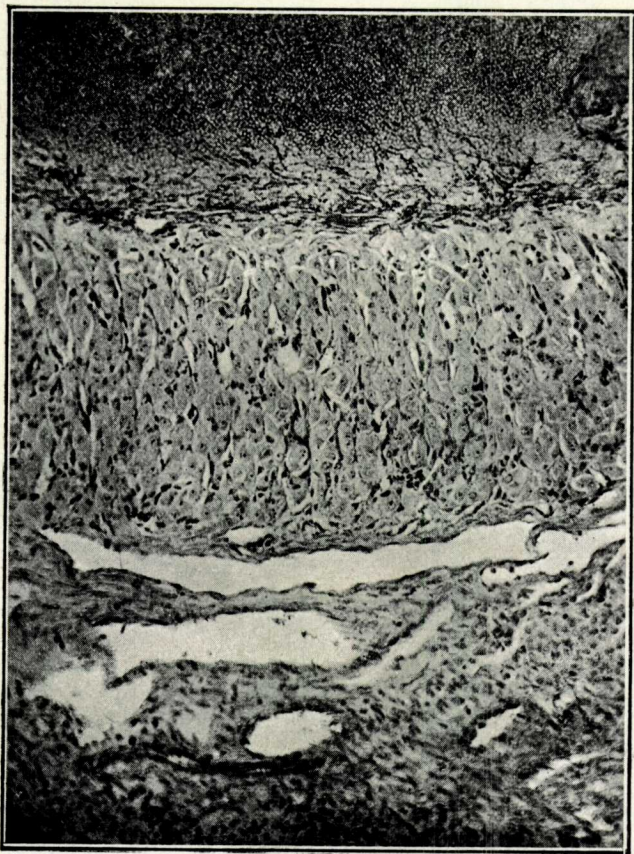

Fig. 6.ª — Còs groc de conilla (6 dies)

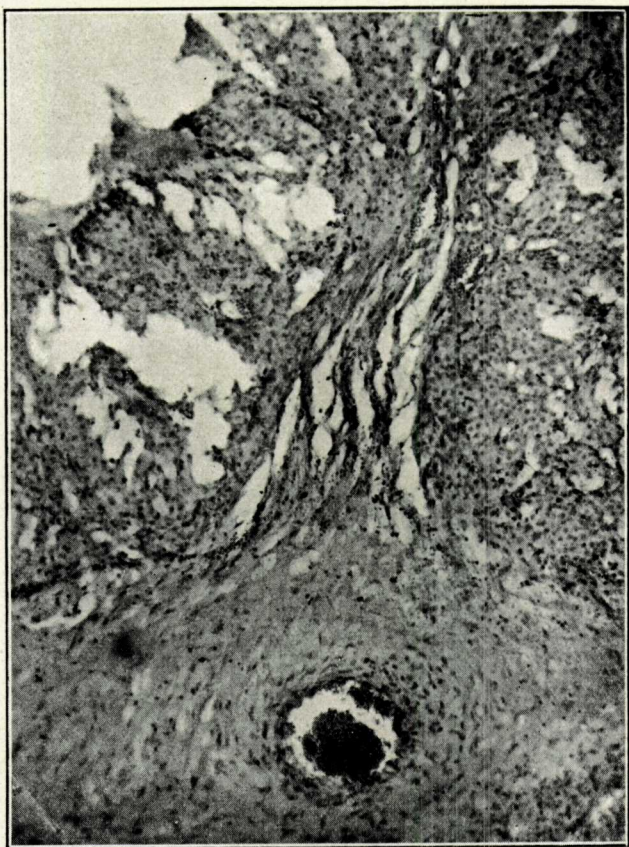

Fig. 7.ª — Còs groc de berra (2 dies)

Fig. 8.ª — Còs groc humà (segon mes)

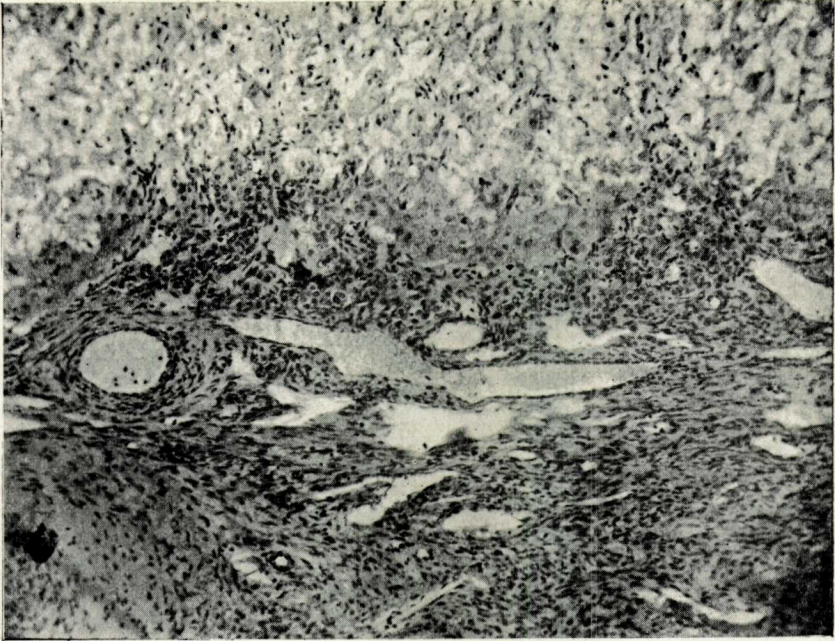

Fig. 9.ª — Còs groc humà (segon mes)

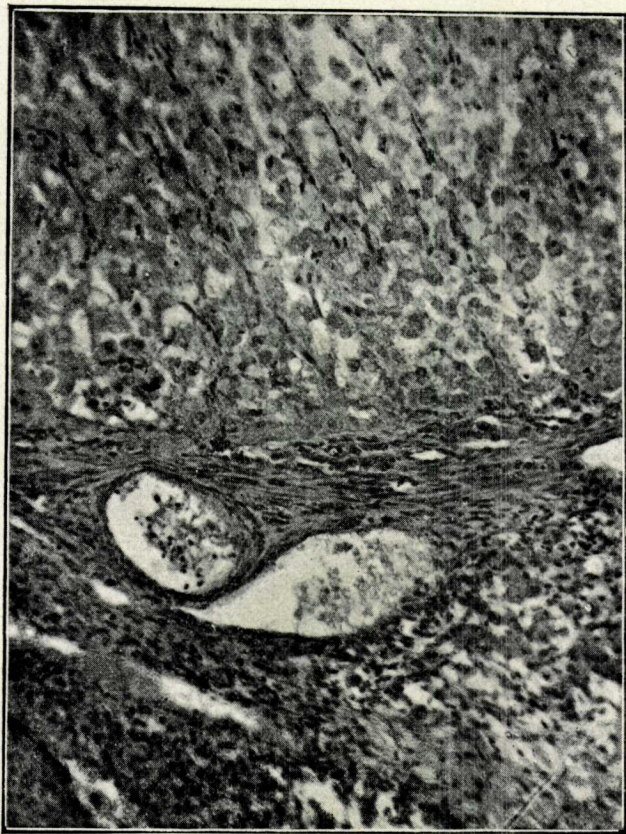

Fig. 10.* — Còs groc humà (segon mes)

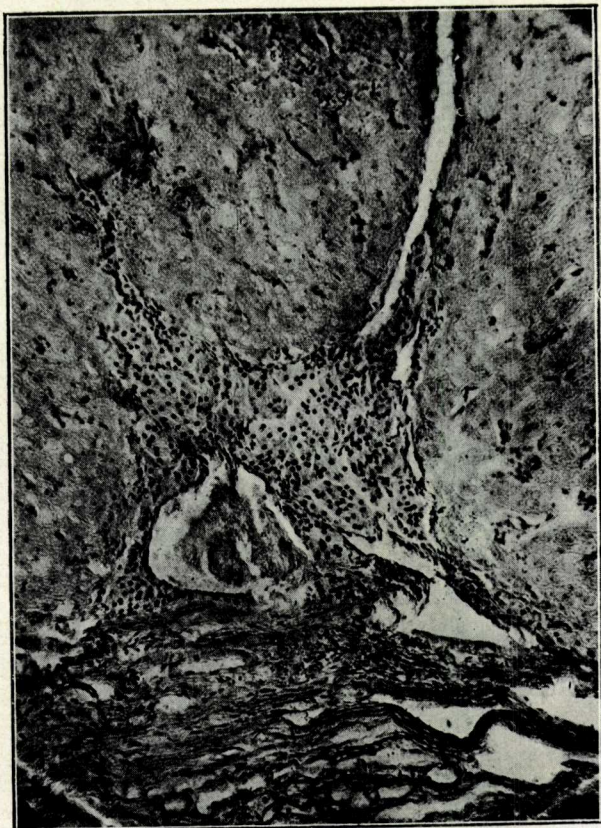

Fig. 11.ª — Còs groc humà (segon mes)